

Rapport

Datum: 28 juni 2006

Rapportnummer: 2006/231

Klacht

Verzoekers klagen over het optreden van ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht in het kader van een conflict tussen hen en hun burens vanaf medio 2003.

Zij klagen er in dit verband met name over dat:

de politieambtenaren niet (adequaat) hebben gereageerd op verzoekers' verschillende meldingen van overlast veroorzaakt door de burens, terwijl de politie volgens verzoekers wel doortastend optrad naar aanleiding van meldingen van de burens;

twee met naam genoemde ambtenaren van dat politiekorps na een melding op 25 juli 2003 met veel machtsvertoon ter plaatse kwamen, en zich tijdens en direct na dit incident onvoldoende onpartijdig hebben opgesteld;

ambtenaren van dat politiekorps verzoeker op 13 of 14 januari 2004 's ochtends om 5:45 uur met veel machtsvertoon hebben aangehouden in of bij zijn woning en dat zij pas na bijna een uur medische hulp voor hem hebben ingeroepen;

de politieambtenaren hem vervolgens op 20 januari 2004 opnieuw met veel machtsvertoon in of bij zijn woning hebben aangehouden.

Verzoekers klagen tot slot over de lange duur van de klachtbehandeling door de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoekers, mevrouw X en de heer Y, bewoonden een rijtjeshuis te V. Zij leefden vanaf medio 2003 in onmin met hun burens in de aangrenzende woning. Verzoekers deden herhaalde malen melding bij het regionale politiekorps Utrecht van (geluids)overlast veroorzaakt door deze burens. De burens deden op hun beurt ook een aantal malen melding bij de politie van door verzoekers gepleegde (strafbare) feiten.

In de periode vóór februari 2003 hadden andere mensen de aangrenzende woning bewoond. Verzoekers hadden al eerder ook met deze burens problemen gehad.

2. De politie ging in de onderzochte periode, vanaf medio 2003, een aantal malen over tot repressief optreden.

3. Verzoekers klagen over het optreden jegens hen van politieambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht vanaf medio 2003. Zij klagen in dit verband met name over de in het hiernavolgende, onder **A.I.** tot en met IV. opgenomen gedragingen van de

politieambtenaren.

Daarnaast klagen zij over de lange duur van de interne klachtbehandeling door de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht. Deze gedraging wordt hierna, onder **B**. beoordeeld.

A. Met betrekking tot het regionale politiekorps Utrecht

I. Ten aanzien van de (on)partijdigheid van de politie

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er in de eerste plaats over dat de politieambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht vanaf medio 2003, tot aan het moment dat zij zich tot de Nationale ombudsman wendden, niet (adequaat) hebben gereageerd op hun verschillende meldingen van overlast veroorzaakt door de burens, terwijl de politie volgens hen wél doortastend optrad naar aanleiding van meldingen van die burens.

Verzoekers, beiden vluchtelingen afkomstig uit Kosovo, zijn van mening dat de politieambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht hen discrimineerden op grond van hun afkomst. Volgens verzoekers pakten de politieambtenaren hun optreden in deze zaak met opzet verkeerd aan: de politieambtenaren geloofden verzoekers' - autochtone - burens en hun vriendenkring en moedigden hen zelfs aan in hun gedrag en lieten na om de andere aanwezige burens te bevragen, aldus verzoeker. De politie haat allochtonen, vernedert hen en beschouwt hen al bij voorbaat als de schuldigen. Verder verzint de politie onwaarheden en brengt daarmee allochtonen in diskrediet, aldus verzoekers. Verzoekers zien in het optreden van de politie een parallel met voorheen het apartheidsregime in Zuid-Afrika, het regime van Milosevic en het Nazi-regime, zo hebben zij in diverse brieven, zowel aan de politie als aan de Nationale ombudsman, geschreven.

Verzoeker voelt zich door de politie in de steek gelaten en heeft geen vertrouwen meer in de politie, zo heeft hij laten weten. Hij heeft aangegeven ziek te zijn geworden door het optreden van de politieambtenaren en in behandeling te zijn genomen door artsen.

2.1. Verzoekers hebben over de feiten het volgende naar voren gebracht. Hun woning is oud en gehorig. De nieuwe burens maakten regelmatig 's nachts ruzie en veroorzaakten daarbij veel lawaai. Verzoekers ondervonden hiervan overlast. Nadat zij de burens op een gegeven moment hadden gevraagd om rekening te houden met hun nachtrust, veranderden de aanvankelijk goede contacten in scheldpartijen en beledigingen van de burens aan verzoekers' adres. Toen verzoekers hierover de politie opbelden hoorden zij gelach over de telefoon.

2.2. De buren werden volgens verzoekers in de loop van de tijd steeds agressiever en gedroegen zich in toenemende mate provocerend. Volgens verzoekers is gebleken dat zij hierin door de politie werden geïnstrueerd. In de nacht van 2 juli 2003 maakten verzoekers telefonisch melding bij de politie van een incident waarbij hun buren gewapend met een mes en stofzuigerstang tegen de voordeur van hun woning schopten en bedreigingen riepen. De betreffende politieambtenaar deelde volgens verzoekers echter mee dat de politie niet voor dit soort zaken zou komen. Direct hierna en de volgende ochtend om 10:00 uur belden verzoekers opnieuw naar de politie, naar hun zeggen met hetzelfde resultaat.

Tijdens een daaropvolgende periode van twee weken meldde verzoekster - zij was in die periode alleen thuis - drie à vier keer dat zij was bedreigd en uitgescholden door de buren. De politie kwam opnieuw niet langs, zo lieten verzoekers laten weten.

2.3. Op 25 juli 2003 was er opnieuw een incident. De buren belden ditmaal de politie, waarna ditmaal wél een eenheid van politie ter plaatse verscheen, aldus verzoekers (het politietoetreden bij dit incident zal hierna, onder II. afzonderlijk worden beoordeeld).

3.1. De korpsbeheerder liet weten deze klacht niet gegrond te achten. De politie kan in het kader van haar hulpverleningstaak een bemiddelingspoging doen, aldus de korpsbeheerder. Wanneer één van de betrokken partijen niet openstaat voor het bereiken van een oplossing via bemiddeling, kan de politie een oplossing niet forceren, zo bracht zij naar voren. In zo'n geval zal de politie, voor zover de prioriteitenstelling dat toelaat, aandacht en tijd aan de meldingen moeten besteden en moeten optreden indien er sprake is van gepleegde strafbare feiten met een daderindicatie, die door feiten of getuigenverklaringen worden ondersteund, zo liet zij weten.

Daarbij gaf de korpsbeheerder te kennen dat buurtbemiddeling in principe niet tot de kerntaken van de politie hoort, mede gelet op de kerntakendiscussie (zie Achtergrond, onder 1.) die binnen de politieregio Utrecht is gevoerd. Buurtbemiddeling maakt daarom geen deel uit van het takenpakket van de politie, aldus nog steeds de korpsbeheerder.

De korpsbeheerder liet overigens weten van mening te zijn dat verzoekers sterk reageerden met hun eigen interpretaties en in mindere mate met feiten en omstandigheden, waardoor een spanningsveld optrad tussen emotie en ratio.

3.2. De korpsbeheerder bracht verder naar voren dat de politie vanaf medio 2003 verscheidene malen meldingen ontving van verzoekers en hun buren. In alle gevallen was er in reactie op deze meldingen politie-inzet geweest en was er door de politie over die inzet gerapporteerd. In een aantal gevallen werd voorts nazorg verricht door het wijkteam.

In reactie op de vraag van de Nationale ombudsman welke bemiddelingspogingen waren ondernomen in deze zaak, deelde de korpsbeheerder het volgende mee. De wijkagent S. had een aantal persoonlijke gesprekken gevoerd met verzoekers. Ook had de wijkagent

contact opgenomen met de woningbouwvereniging, hetgeen leidde tot het aanbrengen van een geluidsisolerende laag aan een muur in de woning van verzoekers. De wijkagent voerde op 12 november 2003 een tweetal gesprekken met verzoekers (zie ook de mutatie van 12 november 2003, hieronder opgenomen). Dit leidde tot de afspraak met verzoekers dat de wijkagent tevens contact op zou nemen met de burens, aldus de korpsbeheerder.

3.3. De korpsbeheerder verschaftte verder nog kopieën van mutaties uit het dag- en nachtrapport van de politie. De volgende mutaties zijn in dit verband onder meer van belang:

- Een mutatie van 5 juli 2003 naar aanleiding van een melding van verzoekers burens.

In deze mutatie staat onder meer het volgende vermeld:

"Nu er anderen in de woning zijn komen wonen zijn er wederom problemen. De bewoners van perceel (...) hebben een tweeling gekregen en die zijn nu 14 weken oud. Af en toe willen de baby's gaan huilen hetgeen Y kennelijk als grote overlast ondervindt.

Afgelopen nacht was het wederom zover, dat Y nadat een baby een kik gaf, vol tegen de muur aan het bonken ging, waardoor de baby's zich het apezuur schrokken.

Het gevolg moge duidelijk zijn.

Bewoners (de burens; N.o.) worden het nu echt zat omdat dit de zoveelste keer is, immers je kan er zo weinig aan doen dat baby's huilen.

Woningstichting is op de hoogte.

Gelet op voorgaande overlast van vorige bewoners lijkt het erop dat deze bewoner Y te goeie oren heeft.

Afgesproken dat ik het verzoek aan de wijkagent doe om een gesprek te arrangeren met beide betrokkenen. Dit loopt anders echt een keer uit de hand."

- Een mutatie van 5 juli 2003, in vervolg op de eerdere melding van die dag:

"...Vanmorgen belde de heer Y (...) nogmaals over de problemen met zijn burens afgelopen nacht. Zij zouden voor veel geluidsoverlast gezorgd hebben en zij zouden eieren tegen de ramen van zijn woning en tegen zijn auto hebben gegooid. Y wilde nu dat er een auto langs kwam omdat er anders bloed zou gaan vloeien. Hij wist niet of er schade was ontstaan aan zijn auto door de eieren. Hij durfde ook niet te gaan kijken omdat hij zeker wist dat de burens hem aan zouden vallen als hij naar buiten ging. Uitgelegd aan Y dat hij toch eerst maar eens moest kijken of er schade was en als dat zo was dat hij dan aangifte kon komen doen op het bureau. Hier was Y het totaal niet mee eens, hij vond dat hij gediscrimineerd werd en dat ik onzin praatte. Bemiddeling van de wijkagent vond hij al

helemaal een slecht idee, hij zou het dan zelf wel oplossen..."

- Een mutatie van 17 augustus 2003 naar aanleiding van een melding van verzoekers.

In deze mutatie staat onder meer het volgende vermeld:

"Ik (de betrokken politieambtenaar; N.o.) was nog geen 10 minuten bij het adres weg of ik kon weer terug. Bleek dat (de buurman; N.o.) (...) zijn auto voor de auto van Y had gezet zodat deze geen kant op kon.

Een terugpakactie. Ik had het ze van te voren nog ontraden, maar ze konden het niet laten. (De burens; N.o.) (...) uitgenodigd voor een gesprek met buurman Y in het huis van Y. Alleen (de buurvrouw; N.o.) (...) wilde dit, (de buurman; N.o.) (...) was er te opgefokt voor.

Het gesprek bestond voornamelijk uit het heen en weer slingeren van beschuldigingen. Uiteindelijk toch de afspraak kunnen maken dat ze elkaar zoveel mogelijk met rust zullen laten. Ik heb er een hard hoofd in gezien de reputatie die beiden hebben.

Mogelijk dat wijkagent S. nog wat kan betekenen. Y wil gaarne een onderhoud met hem."

- Een mutatie van 12 november 2003 naar aanleiding van een melding van verzoeker van geluidsoverlast. In deze mutatie staat onder meer het volgende vermeld:

"Tussen de burens (...) botert het niet. Y klaagt overal over, met name over geluidsoverlast. Enkele maanden is de boel geëscaleerd en is tegen Y PV opgemaakt ter zake bedreiging. (De burens; N.o.) hebben een (...) tweeling die nu ong. 5 maanden oud is. Die kinderen huilen wel eens een keer. Y kan daar niet tegen.

Door de Veenendaalse woningstichting is bij Y toch maar een geluidsisolerende wand op de slaapkamer gemaakt om de boel maar een beetje rustig te houden. Dit is weer niet naar zijn zin en wil dat alle wanden die aan de woning van (de burens; N.o.) (...) grenzen geïsoleerd worden (...). Nadat rapp. met Y op 19 of 20 september een gesprek had gehad stuurde hij twee dagen later een brief dat de politie niets voor hem doet terwijl juist afgesproken was dat (de burens; N.o.) (...) door rapp. benaderd zouden worden";

- Een mutatie van 30 november 2003 naar aanleiding van een melding van verzoekers van geluidsoverlast. Twee politieambtenaren gingen ter plaatse en spraken met betrokkenen. De wijkagent sprak naar aanleiding van de melding de volgende dag met verzoekers burens.

4.1. Verzoekers brachten in reactie op de informatie van de politie naar voren de mutatie uit het dag- en nachtrapport van de politie van 5 juli 2003 eenzijdig te vinden, omdat in die mutatie ontbreekt dat de burens zich tegen verzoekers keerden nadat verzoekers tegen de muur hadden gebonkt. De burens schopten een half uur lang tegen verzoekers voordeur en

raam en sloegen daarop met een stok. Volgens verzoekers deden zij hiervan melding bij de politie, waarop de politie meedeelde dat verzoekers binnen moesten blijven en dat hun dan niets zou gebeuren.

4.2. Ten aanzien van de door de politie voorgestelde bemiddeling deelden zij per brief van 3 oktober 2005 het volgende mee:

"...De heer S. (de wijkagent; N.o.) heeft geen enkele actie ondernomen (...). Deze persoon schrijft (...) dat wij hem niet wilden spreken, in eerdere stadium schrijf ik dat deze heer de klacht per telefoon wou afhandelen, waarom stuurde hij geen brief en hij wist dat wij extra voorzichtig waren inmiddels geworden als het om iemand van de politie ging. Waarom stuurde hij geen brief met uitleg waar hij het over wilde hebben - dus ruimte om aan zijn doel te twifelen. (...) hij viel ons lastig met telefoontjes en ging door ondanks onze verzoek ermee te stoppen..."

Met betrekking tot de voorgestelde bemiddeling deelden verzoekers verder per e-mailbericht van 31 januari 2006 het volgende mee:

"Verder lees ik hier; de heer Y en mevrouw X verlangden een schriftelijke reactie in plaats van een uitnodiging tot een gesprek.

Nou vindt men dit gek soms; mijn vriendin wordt als een idioot behandeld door de politie, zij is 5-6 keer teruggestuurd als zij naar het bureau gaat om verklaring af te leggen en aangifte doen, wij hebben geen mensen zei men steeds.

Wij hadden dan geen andere optie dan iets op papier te zetten en het te versturen naar de politie. De politie herhaalde steeds de z.g. uitnodiging voor een gesprek, maar dit was meer een trucje om ons om de tuin te leiden, zie brief van (...) 5 augustus 2003. Men nodigt ons n.a.v. de door ons ingediende klacht, maar paar regels verder schrijft men het volgende, ik citeer: Verder wil ik u melden dat ik de klacht niet inhoudelijk zal behandelen omdat u op dit moment in de zaak waar u over klaagt tevens verdachte bent. Nou, waar zal het gesprek dan over gaan, dat wij daar voor aapjes staan en vervolgens schrijft men ons belastende brief als bevestiging van dat gesprek, dit zou niet de eerste keer dan zijn. Daarom zijn wij niet ingegaan op de uitnodiging, omdat wij zeker wisten dat het geen zin zou hebben. En hierna heeft men ons lastig gevallen met telefoontjes zowel thuis als op het werk totdat wij u (de Nat. Omb.) om ingrijpen verzochten."

Beoordeling

5. Gelet op de aard van de klacht en de voorhanden informatie, acht de Nationale ombudsman voldoende aannemelijk dat hier sprake is van een burenruzie. Op grond van het verbod van vooringenomenheid mag van de politie worden verlangd dat zij zich bij het optreden in het kader van een burenruzie actief opstelt om iedere vorm van een

vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Dit houdt in dat een politieambtenaar de betrokken burgers op een zakelijke en objectieve wijze dient te bejegenen.

6. Vooropgesteld wordt dat het accent van politietoetreden bij meldingen over burenruzies in beginsel zoveel mogelijk dient te liggen op preventie en hulpverlening. Daardoor kan wellicht in een vroeg stadium erger worden voorkomen. De politie dient zich met de nodige terughoudendheid op te stellen. Van de politie mag worden verwacht dat zij allereerst tracht om door bemiddeling tot een oplossing te komen of escalatie van een conflict te voorkomen. Indien het conflict na en ondanks herhaalde bemiddelingspogingen escaleert en er sprake is van strafbare feiten, of althans een naar objectieve maatstaven gemeten redelijk vermoeden van het plegen van strafbare feiten, dan behoort het ook tot de taak van de politie om repressief op te treden, een aangifte op te nemen en vervolgens een behoorlijk onderzoek in te stellen. Aan de officier van justitie is dan de beslissing of daadwerkelijk tot vervolging zal worden overgegaan.

7. Opgemerkt wordt dat het politietoetreden naar aanleiding van de meldingen van 25 juli 2003, 13 of 14 januari 2004 en 20 januari 2004 hier niet afzonderlijk bij de beoordeling wordt betrokken, nu dat politietoetreden in het hiernavolgende zal worden beoordeeld.

Op deze plaats wordt het politietoetreden naar aanleiding van alle overige meldingen beoordeeld, waarbij het optreden van de eerdergenoemde data wel meeweegt voor de algemene beeldvorming.

8. De politie is verscheidene malen in actie gekomen naar aanleiding van de meldingen, al vielen deze volgens de korpsbeheerder buiten de regionale prioriteitenstelling. Gebleken is dat de politie heeft geprobeerd om te bemiddelen in de burenruzie en herhaaldelijk heeft voorgesteld om met verzoekers in gesprek te gaan. Verzoekers wilden echter niet met de politie praten en sloegen uitnodigingen voor een gesprek af. Zij waren van mening dat een gesprek met de politie geen zin zou hebben.

De Nationale ombudsman is van mening dat van verzoekers een actieve deelname aan de voorgestelde gesprekken had mogen worden verwacht. Niet alleen mag de burger verwachtingen van de politie hebben, maar ook mag van de burger worden verwacht dat hij of zij zelf een bijdrage levert aan een oplossing van het probleem. Door er al bij voorbaat van uit te gaan dat een gesprek met de politie niet zou helpen, zijn verzoekers tekortgeschoten in de van hen te verwachten bijdrage aan een oplossing van het probleem. Dit kan de politie niet worden aangerekend.

9. Ook overigens is niet gebleken van een tekortschieten van de politie jegens verzoekers door een partijdige benadering van de zaak, of door een politietoetreden waarbij verzoekers' burens zouden zijn "aangemoedigd". Wat betreft de door verzoekers als eenzijdig bestempelde rapportage van 5 juli 2003 wordt opgemerkt dat de door verzoekers

gemiste verslaglegging van het vervolg van het incident van die dag is neergelegd in de tweede mutatie van die datum, hiervóór opgenomen, onder 'Bevindingen'. Ook de overige door de politie opgestelde rapportages en verklaringen geven geen aanleiding het politieoptreden als partijdig of discriminerend aan te merken.

10. In dit verband wordt nog het volgende opgemerkt. Verzoekers hebben zich bij herhaling in brieven aan de politie en aan de Nationale ombudsman op grievende en onbetamelijke wijze en in kwalificerende termen uitgelaten over de betrokken politieambtenaren en hun optreden. Dit verdient afkeuring en doet afbreuk aan verzoekers' lezing.

11. Alles overziend moet worden geoordeeld dat het optreden van de politie geen strijd oplevert met het verbod van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van het optreden naar aanleiding van het incident op 25 juli 2003

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er in de tweede plaats over dat twee betrokken politieambtenaren na een melding op zondag 25 juli 2003 met veel machtsvertoon ter plaatse kwamen, en zich tijdens en direct na dit incident onvoldoende onpartijdig hebben opgesteld. Verzoekers hebben naar voren gebracht dat verzoeker zich tijdens dit incident met een klein mes heeft verdedigd tegen bedreiging door zijn buurman, die hem met een mes en een stang bedreigde.

Verzoeker vroeg zich met betrekking tot dit incident af waarom de politieambtenaren nalieten de omringende bewoners in de straat te horen en alleen maar luisterden naar de verklaring van zijn directe burens en hun vrienden. Verzoeker voelde zich vernederd dat hij door de politieambtenaren werd meegenomen, terwijl zijn buurman thuis mocht blijven.

2.1. Uit informatie van de politie is het volgende gebleken. De politie ontving omstreeks 20:53 uur een melding van verzoekers buurman dat hij door verzoeker met een mes werd bedreigd en dat de situatie uit de hand zou lopen. Vier politieambtenaren gingen ter plaatse. In het ter zake opgemaakte proces-verbaal van bevindingen staat onder meer het volgende te lezen ten aanzien van ondernomen actie ter plaatse:

"Op vrijdag, 25 juli 2003, omstreeks 21:15 uur waren wij, verbalisanten (...) naar aanleiding van een bedreiging met mes, in de woning van verdachte (Y; N.o.) (...) te V. Wij werden kort tevoren met nog twee collega's vrijwillig door verdachte Y binnengelaten. Ik (...) vroeg aan Y waar het mes was, waarmee hij kort tevoren gedreigd zou hebben. Hij liep vervolgens naar de keuken.

Voor op het aanrecht zagen wij een groot model keukenmes liggen.

Achter dat mes stond een houten messenblok, waarin nog meer keukenmessen stonden. Ik (...) stelde hem de vraag of hij het mes, dat op het aanrecht lag tijdens de bedreiging gebruikt had. Wij hoorden, dat Y zei dat hij het daar liggende mes niet had gebruikt. Wij zagen, dat hij dit mes in het genoemde blok zette en er 2 kleinere messen uithaalde.

Hij zei, dat hij een van deze kleinere messen gebruikt had. Ik (...) nam de 2 kleine en de bedoelde grote voor onderzoek mee.

Vervolgens liep ik naar perceel (...) (de woning van de burens; N.o.) en toonde de 3 messen aan de bewoners en aan de daar aanwezige bewoonster (...) van (...) overzijde en haar vriend (...).

Ik (...) hoorde dat zowel aangever (...) als de getuigen (...) beweerden, dat Y met het grootste mes of een soortgelijk mes van hetzelfde formaat bedreigd had."

2.2. De politieambtenaren hielden verzoeker op heterdaad in zijn woning aan wegens een verdenking van het bedreigen van zijn buurman, strafbaar gesteld in artikel 285, eerste lid van het Wetboek van Strafrecht. Zij brachten hem over naar een politiebureau te V. ter voorgeleiding voor de hulpofficier van justitie. Een politieambtenaar verhoorde verzoeker als verdachte. Na het verhoor werd verzoeker heengezonden.

2.3. Een politieambtenaar nam die avond aangifte op van verzoekers buurman van bedreiging door verzoeker. Ook hoorde de politie die avond de twee getuigen die eerder die avond in het huis van verzoekers' burens aanwezig waren geweest toen de politieambtenaren daar verzoekers' messen toonden.

3. De officier van justitie te Utrecht zond verzoeker op 18 september 2003 een transactievoorstel. Bij brief van 17 december 2003 gaf hij aan het gedane schikkingsvoorstel te herzien en de strafzaak alsnog te seponeren.

4. De korpsbeheerder liet tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman weten van oordeel te zijn dat de aanhouding van verzoeker had plaatsgevonden conform de wettelijke vereisten en de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Bij het optreden op 25 juli 2003 werd besloten de klachtonderzoeker in te zetten, aldus de korpsbeheerder. Deze hoorde de betrokkenen. Zoals eerder door de korpsbeheerder aangegeven hoorde buurtbemiddeling ingevolge de kerntakendiscussie niet tot de primaire taken van de politie Utrecht. Een uitgebreid buurtonderzoek wordt in het algemeen slechts dan ingesteld indien sprake is van een zeer ernstig delict. Tot deze categorie behoorde deze zaak zeer zeker niet, aldus de korpsbeheerder. De klachtonderzoeker had zich volgens de korpsbeheerder dan ook terecht beperkt tot de kern van de zaak.

Beoordeling

5. Zoals hiervoor, onder I.5. is aangegeven, brengt het verbod van vooringenomenheid met zich mee dat de politie zich in burenkwesties onpartijdig dient op te stellen.

6. Een politieambtenaar is in beginsel vrij in de keuze van opsporingsmethoden die hij zal gebruiken in een opsporingsonderzoek. Die keuze wordt in elk geval begrensd door de wettelijke beperkingen die daaraan zijn gesteld, met name ter bescherming van de grondrechten. Van de verschillende opsporingsmethoden is het getuigenverhoor een belangrijke, maar ook bijvoorbeeld de confrontatie is een veel toegepaste methode. Een confrontatie zal vaak plaatsvinden met personen, maar kan ook - zoals in dit geval - geschieden met een voorwerp. Bij het uitvoeren van een confrontatie zal een politieambtenaar ervoor moeten waken dat een getuige te gemakkelijk wordt verleid tot het uitspreken van een herkenningsoordeel. Ook dient een politieambtenaar in een opsporingsonderzoek ervoor te waken dat getuigen elkaar beïnvloeden bij het afleggen van een verklaring.

7. Gebleken is dat de politieambtenaren in dit geval met een drietal van verzoekers keukenmessen, twee kleinere en één grote, naar de woning van verzoekers burens toeliepen. De politieambtenaren toonden de messen aan die burens en tegelijkertijd aan twee andere daar aanwezige getuigen, van wie de politieambtenaren wisten dat ook zij behoorden tot de nabije kring van buurtbewoners en hoorden hun verklaringen aan ten aanzien van het (soort) mes. De politieambtenaren hadden op dat moment van de getuigen nog geen verhoor afgenomen. Met deze handelwijze hebben de politieambtenaren het risico genomen dat de getuigen oneigenlijk zouden worden beïnvloed door het zien van de messen en door het in gezamenlijkheid afleggen van een verklaring daarover. Niet alleen ontstond hiermee een risico voor de waarheidsvinding, maar ook kon door de gekozen aanpak een schijn van partijdigheid ontstaan. De politieambtenaren zijn dan ook jegens verzoeker tekortgeschoten in de van hen te verwachten actieve opstelling om iedere schijn van partijdigheid te vermijden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het optreden tijdens de aanhouding van verzoeker op 13 of 14 januari 2004

Bevindingen

1. Verzoekers klagen erover dat de politieambtenaren verzoeker op 13 of 14 januari 2004 's ochtends om 5:45 uur met veel machtsvertoon hebben aangehouden in of bij zijn woning en dat zij pas na bijna een uur medische hulp voor hem hebben ingeroepen.

2.1. Verzoeker deed mee dat hij het optreden van de politie heeft ervaren als te zwaar aangezet; hij was naar zijn zeggen bereid geweest om vrijwillig naar het politiebureau te komen. In plaats daarvan werd hij naar zijn zeggen door de politie "van zijn bed gelicht". Verzoekers hebben het optreden van de politieambtenaren gekenschetst als "Nazi-praktijken". Ook hebben zij het politieoptreden vergeleken met dat van, in hun woorden, "de criminelen van Milosevic". Volgens verzoekers namen de politieambtenaren met het optreden van deze dag wraak, nu verzoekers inmiddels tegen de politie een klacht hadden ingediend. Volgens verzoekers waren de politieambtenaren er op deze dag op uit om hem te vermoorden.

2.2. Over de feiten bracht verzoeker het volgende naar voren. Hij deed naar zijn zeggen de deur open voor de politieambtenaren. Toen hij de uniformen zag kreeg hij het benauwd en zakte in elkaar. Hij raakte buiten bewustzijn. Volgens verzoekster waren de politieambtenaren van mening dat verzoeker simuleerde en belden zij pas na verloop van anderhalf uur een ambulance. Verzoeker werd wakker in het ziekenhuis. Zijn hart klopte onregelmatig; hij werd naar zijn zeggen naar zijn huisarts verwezen om een behandeltraject te beginnen.

2.3. Verzoeker legde tijdens het onderzoek een kopie over van een door een internist in het ziekenhuis ingevuld formulier, bestemd voor zijn huisarts, opgemaakt naar aanleiding van een medisch onderzoek dat verzoeker op 14 januari 2004 onderging. Op dit formulier staat onder de datum een tijdsperiode vermeld: 8:00 - 8:50 uur. Verzoeker heeft aangevoerd dat hieruit blijkt dat hij pas omstreeks 8:00 uur in het ziekenhuis aankwam, ongeveer twee uur nadat de politieambtenaren in zijn woning waren binnengetroten.

2.4. Verzoeker verschaftte de Nationale ombudsman een verklaring van zijn behandelend psycholoog-psychotherapeut. In deze verklaring staat onder meer het volgende te lezen:

"...ik wil in ieder geval benadrukken dat de gebeurtenissen bij de 'inval' door de politie een ernstig effect op mijn cliënt gehad hebben. Na alles wat hij (en zijn familie) in Kosovo heeft moeten meemaken, dacht hij hier in Nederland veilig te zijn. Dat vertrouwen is door de handelwijze van de politie ernstig geschaad. Het heeft hem (...) gehetraumatiseerd. Het evenwicht dat hij hier in Nederland hervonden had na de verschrikkelijke ervaringen in Kosovo is volledig verstoord geraakt. Er zijn lichamelijke klachten ontstaan als mede tal van psychische problemen. Met name de slaapstoornissen en de concentratieproblemen spelen hem parten. Hij had zich voorgenomen om

- na twee academische studies in Kosovo - ook in Nederland te gaan studeren. Dit voornemen heeft hij voor onbepaalde tijd moeten opschorten, hetgeen gevolgen heeft voor zijn beroeps carrière en inkomenspositie."

3.1. Uit verklaringen van de twee bij de aanhouding betrokken politieambtenaren, afgelegd tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman, is het volgende beeld naar voren

gekomen. Het regionale politiekorps Gelderland-Midden had het politiekorps Utrecht het verzoek gedaan verzoeker aan te houden. De officier van justitie had toestemming gegeven voor de aanhouding van verzoeker buiten heterdaad. Behalve een vermelding van het strafbare feit waarvan verzoeker werd verdacht (heling, een misdrijf; zie Achtergrond onder 2.), bevatte het aanhoudingsverzoek geen informatie. De politieambtenaren wisten verder inhoudelijk niets over de zaak.

Vier politieambtenaren kwamen omstreeks 6:05 uur aan bij de woning van verzoeker om hem aan te houden. Twee politieambtenaren meldten zich bij de woning en twee bleven buiten, ter bescherming van hun collega's en om een eventuele ontvluchting van verzoeker tegen te gaan. Volgens de verklaring van één van de politieambtenaren is het te doen gebruikelijk dat er bij een dergelijke aanhouding een tweede politie-eenheid aanwezig is.

Het is standaardprocedure om in geval van verdenking van een misdrijf de verdachte in zijn woning aan te houden, zo hebben de politieambtenaren verder verklaard. Zou de politie de verdachte benaderen met het verzoek zich aan het bureau te melden, dan is er het risico dat de verdachte intussen overlegt met eventuele andere betrokkenen bij het strafbare feit, of bewijs vernietigt. Bovendien kan de politie na een aanhouding gebruikmaken van een aantal bevoegdheden die het onderzoek ten goede kunnen komen, zoals bijvoorbeeld het ophouden van de verdachte voor verhoor, aldus de verklaring van de betrokken politieambtenaren. Het is voorts gebruikelijk om een verdachte kort na zessen aan te houden, zo verklaarden de politieambtenaren, omdat mensen op dat tijdstip doorgaans nog thuis worden aangetroffen. De aanhouding kan dan plaatsvinden vóór het einde van de nachtdienst om 7:00 uur. Het regionale politiekorps Gelderland-Midden had niet om een aanhouding op een ander tijdstip gevraagd, zo deelde een van de politieambtenaren mee.

3.2. Volgens één van de politieambtenaren deed een vrouw de deur open; de andere politieambtenaar kon zich niet meer herinneren of een man of een vrouw de deur van de woning open deed. De politieambtenaren deelden de reden van hun komst mee en werden binnengelaten in de woning. Verzoeker ging met de politieambtenaren in discussie; hij deelde hen mee dat hij niet mee wilde gaan omdat hij een afspraak had met het regionale politiekorps Gelderland-Midden, of iets dergelijks. Volgens de politieambtenaren was een mededeling van verzoeker over een afspraak met het regionale politiekorps niet ter zake doende, omdat zij dit ter plaatse immers niet konden controleren. De aanhouding diende te worden doorgezet, zo hebben zij naar voren gebracht.

De politieambtenaren vroegen verzoeker zich aan te kleden. Verzoeker gaf aan dat hij zich niet zo lekker voelde. Aanvankelijk dachten de politieambtenaren dat hij dit simuleerde. Al snel constateerden zij dat verzoeker begon te transpireren en van kleur veranderde. Eén van hen belde de meldkamer voor een ambulance, met de mededeling dat er sprake was van hartproblemen. Dit was volgens de politieambtenaren nog geen twee minuten later. Verzoeker was goed bij kennis en bleef ook goed bij kennis. Hij had zijn ogen open en

sprak over zijn hart. De ambulance arriveerde vervolgens binnen de normale aanrijdtijd van 10 à 15 minuten. De medewerkers van de ambulance verrichtten ter plaatse een onderzoek en namen verzoeker vervolgens mee naar het ziekenhuis.

3.3. Beide betrokken politieambtenaren verklaarden stellig te weten dat het gehele politieoptreden, vanaf het moment van het binnengaan in verzoekers woning, tot aan het moment dat zij weer terugkeerden naar het politiebureau, bij elkaar nog geen uur had geduurd. Zij ontkenden beiden verzoekers lezing van de gebeurtenissen. Eén van hen verklaarde in dit verband nog dat hij als groepschef om kwart vóór zeven op het politiebureau altijd een briefing geeft voor de volgende dienst, die om zeven uur begint. Ook op de bewuste ochtend had hij de briefing gedaan; hij was naar zijn verklaring dus vóór zevenen alweer terug op het politiebureau.

4. Uit informatie van de politie is voorts nog het volgende gebleken. Het verzoek om verzoeker aan te houden was gebaseerd op een verdenking jegens verzoeker van gewoonteheling, strafbaar gesteld in artikel 417 van het Wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond).

De politieambtenaren besloten in overleg met de hulpofficier van justitie om de aanhouding van verzoeker die dag niet door te zetten, nadat hij onwel was geworden. Zij rapporteerden die ochtend in een mutatie in het dag- en nachtrapport over hun optreden. Als tijdstip van die mutatie staat vermeld 6:54 uur. Als tijdstip van aanvang over het optreden staat in die mutatie vermeld 6:05 uur.

5. De korpsbeheerder liet weten van oordeel te zijn dat de aanhouding van verzoeker van januari 2004 correct was verlopen; zij gaf aan de klacht niet gegrond te achten.

Beoordeling

6. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. Dit beginsel brengt mee dat politie en justitie in een opsporingsonderzoek die werkwijze dienen te kiezen die voor een burger het minst bezwarend is en die zo gering mogelijk inbreuk maakt op zijn persoonlijke levenssfeer.

7. Een officier van justitie heeft toestemming gegeven om verzoeker buiten heterdaad aan te houden ter zake een verdenking van het plegen van heling (een misdrijf). Niet is gesteld of gebleken dat de officier van justitie aan deze toestemming enige voorwaarde had verbonden, zoals bijvoorbeeld dat de politie pas gebruik zou mogen maken om van haar bevoegdheid tot aanhouding over te gaan wanneer verzoeker niet eerst vrijwillig op het politiebureau zou verschijnen. Ook is niet gebleken dat zich na het afgeven door de officier van justitie van het bevel tot aanhouding nieuwe relevante feiten of omstandigheden hebben voorgedaan.

Dat de politie ervoor heeft gekozen verzoeker onaangekondigd bij zijn woning aan te houden, om reden dat hij anders mogelijk maatregelen zou treffen voor overleg met andere betrokkenen of dat hij eventueel bewijsmateriaal zou wegmaken, is begrijpelijk. Het hem uitnodigen op het politiebureau was, gelet op de aard van de verdenking, niet een reële optie.

8.1. Ten aanzien van de wijze waarop de aanhouding plaatsvond wordt verder het volgende opgemerkt. De termen waarin verzoekers zich over het politieoptreden hebben uitgedrukt overschrijden het betamelijke en dragen niet bij aan de geloofwaardigheid van hun lezing.

Ten aanzien van het tijdstip waarop de politieambtenaren zich bij verzoekers' woning meldden lopen de lezingen uiteen: volgens verzoeker was dit 's ochtends om 5:45 uur, terwijl het volgens de politieambtenaren kort na zes uur was, zoals ook in de betreffende mutatie is gerapporteerd. De politieambtenaren brachten naar voren dat het standaardprocedure is om een aanhouding bij een verdachte thuis om zes uur 's ochtends (of kort daarna) te verrichten. Op basis van de voorhanden informatie wordt voldoende aannemelijk geacht dat het politieoptreden kort na 6:00 uur 's ochtends plaatsvond. Hoewel het voorstelbaar is dat verzoekers ontstemd zijn doordat de politieambtenaren op dit tijdstip voor de aanhouding bij hun woning kwamen, geeft de keuze voor dit tijdstip geen reden voor kritiek.

8.2. In de tweede plaats is er het klachtaspect dat de politieambtenaren met veel machtsvertoon optraden; verzoeker werd "van zijn bed gelicht". Nu dit niet door verzoeker is weersproken, wordt als voldoende vaststaand aangenomen dat vier politieambtenaren

- conform standaardprocedure - ter plaatse waren en dat slechts twee van hen zich daad-werkelijk bij de woning meldden en naar binnen gingen voor de aanhouding. Hiermee is geen sprake geweest van een onevenredig zware politiemacht. Ten aanzien van het "van zijn bed lichten" wordt opgemerkt dat verzoeker zelf heeft verklaard dat hij voor de politieambtenaren de deur heeft opgedaan. Van een letterlijk "van zijn bed lichten" is dus geen sprake geweest. Het laat zich indenken dat verzoeker in dit verband heeft gedoeld op het vroege tijdstip van de aanhouding. Zoals hierboven al is overwogen kan het politieoptreden op dat punt de toets der kritiek doorstaan.

8.3. Het voor verzoekers meest wezenlijke onderdeel van deze klacht is dat de politieambtenaren pas na bijna een uur medische hulp voor verzoeker hebben ingeroepen. Verzoekers lezing staat op dit punt eveneens tegenover die van de politieambtenaren. De Nationale ombudsman ziet ook hier reden meer gewicht toe te kennen aan de lezing van de politie. Reden hiervoor is dat verzoekers standpunt dat de politieambtenaren er met deze handelwijze op uit waren hem te "vermoorden" wegens racistische motieven en uit wraak niet aannemelijk moet worden geacht, al was het alleen al omdat zij verzoeker niet kenden en niet wisten waarover de zaak inhoudelijk ging. Het tijdstip op het genoemde

ziekenhuisformulier is in dit verband onvoldoende indicatief. Het behoort tot de politietaak om direct te reageren wanneer een politieambtenaar constateert dat een persoon wegens twijfelachtige gezondheidstoestand medische (nood)hulp nodig heeft. Ook in dat licht bezien wordt meer aannemelijk geacht dat de politieambtenaren tijdig hulp hebben ingeroepen. Daarnaast wordt de lezing van de politie ondersteund door het gegeven dat de mutatie in het dag- en nachtrapport van het politieoptreden van die dag - die de politieambtenaren pas na terugkomst op het politiebureau hebben kunnen opmaken - blijkt automatisch door het computersysteem gegenereerde informatie om 6:54 uur werd opgesteld. Dit terwijl één van de betrokken politieambtenaren tevens gelegenheid had om nog vóór zevenen een briefing te geven op het politiebureau. Zoals eerder is overwogen kwamen de politieambtenaren kort na 6:00 uur aan bij verzoekers woning.

Al met al heeft het binnengaan in de woning, het naar boven lopen, de discussie met verzoeker, het onwel worden van verzoeker, het bellen van de ambulance, het ter plaatse komen van de ambulance, het verrichten van de eerste medische hulp door de medewerkers van de ambulance en het weer terugkeren naar het politiebureau iets minder geduurd dan één uur. Het voorgaande overziend wordt er dan ook van uitgegaan dat de politieambtenaren medische hulp hebben ingeroepen, zodra hun duidelijk was dat dit nodig was.

De Nationale ombudsman concludeert dat het optreden van de politieambtenaren heeft voldaan aan het evenredigheidsvereiste, nu zij niet hebben gehandeld met buitensporig machtsvertoon en voldoende tijdig medische hulp hebben ingeroepen.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

IV. Ten aanzien van de aanhouding van verzoeker op 20 januari 2004

Bevindingen

1. Verzoekers klagen erover dat de politieambtenaren verzoeker vervolgens op 20 januari 2004 opnieuw met veel machtsvertoon in of bij zijn woning hebben aangehouden.

Naar verzoekers zeggen deed zijn vriendin die dag de deur open; hij lag zelf nog te slapen. Verzoeker werd meegenomen door de politie, ondanks een afspraak die zijn advocaat met de politie zou hebben gemaakt dat hij zelf met de politie zou bellen voor een afspraak om naar het politiebureau te komen. Volgens verzoeker leven zijn burens inmiddels in de veronderstelling dat hij een gevaarlijke crimineel is, vanwege de aanhoudingen aan zijn woning.

2.1. Uit informatie van de politie is het volgende gebleken. Het regionale politiekorps Gelderland-Midden trachtte telefonisch met verzoeker in contact te treden om hem te ontbieden om naar het politiebureau in Arnhem te komen, nog steeds vanwege de eerder

genoemde verdenking van heling. Het lukte hen echter niet om verzoeker te pakken te krijgen. De politie Gelderland-Midden vroeg de politie Utrecht daarom om verzoeker mondeling te laten weten dat hij voor een verhoor op 20 januari 2004 om 9:00 uur naar het politiebureau moest komen.

Politieambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht gingen op 19 januari 2004, omstreeks 10:15 uur, naar verzoekers woning om hem op te roepen om naar het politiebureau te gaan. Zij troffen hem echter niet thuis. Ook telefonisch was hij niet te bereiken. Uit navraag bleek hen dat hij mogelijk naar het gemeentehuis was gegaan. De hulpofficier van justitie verzocht de politieambtenaren verzoeker aan te houden bij het gemeentehuis. De politieambtenaren gingen ter plaatse, maar troffen verzoeker niet aan bij het gemeentehuis.

2.2. Later die dag, 19 januari 2004, nam verzoekers advocaat telefonisch contact op met het regionale politiekorps Utrecht. Afgesproken werd dat verzoeker contact zou opnemen met een met naam genoemde politieambtenaar van het regionale politiekorps Gelderland-Midden. Indien verzoeker niet zou bellen, zou een hernieuwd verzoek tot aanhouding uitgaan.

2.3. De officier van justitie te Arnhem verleende de politie vervolgens toestemming om verzoeker aan te houden buiten heterdaad. Op 20 januari 2004 om 9:30 uur gingen twee politieambtenaren ter plaatse, voorzien van een machtiging tot binnentreden in de woning, afgegeven door de hulpofficier van justitie. In het proces-verbaal van bevindingen staat de gang van zaken als volgt omschreven. De politieambtenaren toonden verzoeker - staande in de deuropening - de machtiging tot binnentreden en vermeldde het doel van het binnentreden. Verzoeker zei hierop: "Dat kan niet. Ik heb met de recherche in Arnhem een afspraak gemaakt wanneer ik moet komen", of woorden van dergelijke strekking. Verzoeker liep de woning in, naar de keuken. De politieambtenaren liepen hierop de woning binnen en hielden verzoeker aldaar aan.

3. De officier van justitie te Arnhem liet verzoeker bij brief 23 december 2004 weten dat hij besloten had verzoeker niet (verder) te vervolgen om reden dat verzoekers aandeel in de zaak van betrekkelijk geringe aard dan wel omvang was geweest.

4. Zoals hiervoor al is aangegeven, is de korpsbeheerder van oordeel dat de aanhouding van verzoeker van januari 2004 correct is verlopen. Zij gaf aan de klacht niet gegrond te achten.

Beoordeling

5. Deze gedraging van de politie wordt eveneens getoetst aan de hand van het voornoemde evenredigheidsvereiste.

6. De politieambtenaren van het politiekorps Utrecht waren in het bezit van een bevel tot aanhouding afgegeven door de officier van justitie. Zij dienden daarmee tot de aanhouding van verzoeker over te gaan. Dat zij daarbij de keuze hebben gemaakt om de aanhouding bij verzoeker thuis te verrichten is begrijpelijk. Immers, verscheidene pogingen van zowel het politiekorps Gelderland-Midden als het politiekorps Utrecht om op andere, minder ingrijpende, wijze met verzoeker in contact te treden waren al niet succesvol gebleken.

Het tijdstip dat de politie voor de aanhouding koos - 9:30 uur - valt niet binnen de voor de nachtrust bestemde tijd en is evenmin vroeg in de ochtend, zoals in het geval van de aanhoudingspoging op 14 januari 2004. Met de keuze voor dit tijdstip heeft de politie

- zonder twijfel mede in verband met verzoekers gebleken gezondheidsproblemen - blijk gegeven te willen kiezen voor een zo min mogelijk ingrijpend optreden. Dat verzoeker evenwel nog lag te slapen zal vermoedelijk hebben bijgedragen aan zijn hernieuwde ontsteltenis over het politieoptreden, maar dit kan de politieambtenaren niet worden aangerekend.

Twee politieambtenaren meldden zich bij verzoekers woning en deelden mee dat zij hem kwamen aanhouden. Zij toonden hem de door de hulpofficier van justitie verstrekte machtiging tot binnentreden, maar traden pas daadwerkelijk binnen nadat verzoeker zich van hen had afgekeerd en de woning was binnengelopen, onder de mededeling dat het niet kon dat hij werd aangehouden. De beslissing om de woning hierop binnen te treden en verzoeker in de woning aan te houden leveren geen strijd op het met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is ook in zoverre behoorlijk.

B. Met betrekking tot de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht

Ten aanzien van de behandelingsduur in de interne klachtenprocedure

Bevindingen

1. Verzoekers klagen tot slot over de lange duur van de klachtbehandeling door de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht.
2. Verzoekers wendden zich bij brief van 17 maart 2004 tot de korpsbeheerder met hun klacht over het optreden van het regionale politiekorps Utrecht, nadat hun klacht al eerder - niet tot hun tevredenheid - door de chef van het betreffende district was afgehandeld.
3. De korpsbeheerder had zich op het moment van het openen van het onderzoek door de Nationale ombudsman, op 15 juli 2005, nog niet uitgesproken over deze klacht.

4. De korpsbeheerder deelde de Nationale ombudsman bij brief van 15 augustus 2005 mee dat de klachtencommissie van het regionale politiekorps Utrecht nog geen advies had gegeven met betrekking tot deze zaak. De korpsbeheerder onthield zich dan ook van het geven van een definitief behoorlijkheidsoordeel.

Wel deelde de korpsbeheerder mee te betreuren dat de voorgeschreven termijn voor klachtafhandeling in ernstige mate was overschreden. Zij liet weten verzoekers' kritische opmerkingen ten aanzien van de duur en de voortvarendheid van de klachtbehandeling gegrond te achten.

Zij deelde voorts nog mee dat het hanteren van afdoeningstermijnen nadrukkelijk aan de orde zou komen tijdens een bijeenkomst van klachtonderzoekers.

Beoordeling

5. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.

6. Het staat vast dat de korpsbeheerder zeventien maanden na het indienen van de klacht nog geen definitieve beslissing had genomen met betrekking tot de afhandeling daarvan. De korpsbeheerder heeft hiermee gehandeld in strijd met de Klachtenregeling Politie Regio Utrecht 2004 waarin - overeenkomstig artikel 66 van de Politiewet (Achtergrond, onder 3. en 4.) - is bepaald dat een klacht binnen de termijn van veertien weken dient te worden afgedaan, in de gevallen waarin de klachtencommissie advies uitbrengt over een zaak. Zoals de korpsbeheerder ook heeft erkend, is dit niet juist. De korpsbeheerder heeft hiermee in strijd gehandeld met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Utrecht is niet gegrond, behalve ten aanzien van het optreden naar aanleiding van het incident op 25 juli 2003. De klacht over dat politieoptreden is gegrond, wegens schending van het verbod van vooringenomenheid.

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht is gegrond, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

Onderzoek

Op 9 april 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw X en de heer Y te Veenendaal, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps

Utrecht en een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht.

Verzoekers hadden zich al eerder, bij brieven van 20 november en 28 december 2003, tot de Nationale ombudsman gewend. Bij brieven van 7 en 16 januari 2004 verschaften zij nog nadere informatie. De Nationale ombudsman kon aanvankelijk niet tot onderzoek overgaan omdat er een strafrechtelijke procedure tegen verzoeker aanhangig was over een gedraging die nauw samenhang met de gedragingen waarover verzoekers klagen. Op 6 februari 2004 besliste de Nationale ombudsman dat de behandeling van de klacht in beginsel kon worden voortgezet; de officier van justitie had de strafzaak inmiddels geseponeerd. Als eerste diende de korpsbeheerder echter nog in de gelegenheid te worden gesteld om op de klacht te reageren. Verzoekers' klacht voldeed namelijk nog niet aan het kenbaarheidsvereiste zoals neergelegd in artikel 12, tweede lid, van de Wet Nationale ombudsman (oud). Het verzoekschrift werd derhalve nog niet in onderzoek genomen.

Naar aanleiding van verzoekers brief van 9 april 2005 werd naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als gedragingen van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht (de burgemeester van Utrecht), alsnog een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd haar een aantal specifieke vragen gesteld.

Daarnaast werd de betrokken politieambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Twee van hen maakten van deze gelegenheid gebruik. Twee politieambtenaren werden tijdens het onderzoek gehoord.

In verband met haar verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Utrecht over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar haar oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoekers de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van verzoekers en de korpsbeheerder gaven geen aanleiding het verslag te wijzigen of aan te vullen.

De twee betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 20 november 2003, met bijlagen.

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 28 december 2003.

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 7 januari 2004, met bijlagen.

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 16 januari 2004, met bijlage.

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 19 april 2004, met bijlagen.

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 1 november 2004.

Verzoekschrift van 9 april 2005, met bijlage.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht van 15 augustus 2005, met bijlagen.

Reactie van verzoekers van 3 oktober 2005 op het standpunt van de korpsbeheerder alsmede de door de korpsbeheerder verstrekte stukken, met bijlagen.

Aanvullende reactie van verzoekers van 5 oktober 2005.

Brief van de korpsbeheerder van 29 november 2005, houdende reactie op nadere vragen van de Nationale ombudsman.

Ongedateerde brief van politieambtenaar M. van het regionale politiekorps Utrecht aan de Nationale ombudsman, ontvangen op 7 december 2005.

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 23 december 2005.

E-mailbericht van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 31 januari 2006, met bijlage.

Brief van verzoekers aan de Nationale ombudsman van 6 februari 2006, met bijlagen.

Verklaring van politieambtenaar B. van het regionale politiekorps Utrecht, afgelegd tegenover medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman op 13 maart 2006.

Verklaring van politieambtenaar M., afgelegd tegenover medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman op 14 maart 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Jaarverslag 2003 Politie Utrecht

"...In de afgelopen jaren hebben wij de kerntakendiscussie met onze partners in veiligheid gevoerd. Deze kerntakendiscussie kent momenteel een ontwikkeling. We blijven de discussie voeren maar dragen daaraan bij door ons te richten op onze kerntaak. Daarmee geven we de ruimte aan anderen om ieders eigen taak en verantwoordelijkheid op te pakken. (...)

Ter bevordering van de integrale veiligheid heeft de politie geparticipeerd in de Commissie van Vliet. Deze commissie heeft een opzet gemaakt voor het opstellen van integrale veiligheidsplannen. Tijdens een bestuursconferentie (...) zijn de aanbevelingen van deze commissie aan het Regionaal College gepresenteerd. Ook zijn daar verdere afspraken gemaakt.

Eén van de partners in veiligheid waarmee we afspraken hebben gemaakt aangaande de te leveren prestaties, is het Openbaar Ministerie en Justitie. Dit is met name tot uiting gekomen in het regionaal convenant dat onze korpsbeheerder in 2003 sloot met de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie. Verder hebben we met de geestelijke gezondheidszorg de discussie omtrent taakverantwoordelijkheid voortgezet. (...) Ter bevordering van de rol van het bedrijfsleven ten aanzien van onder andere preventie, hebben we een Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing opgericht waarin diverse bedrijven uit de regio deelnemen. De laatste groep waar we de discussie mee aangaan over verantwoordelijkheden en rollen zijn onze inwoners. Zij zijn verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid waarbij de politie ondersteuning biedt.

(...)

Regionale prioriteiten

Thuisgeweld

Thuisgeweld is in de aanwijzing van april 2003 door het Ministerie van Justitie en het College van Procureurs-Generaal gedefinieerd als: geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen enerzijds lichamelijke en seksuele geweldpleging, anderzijds belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis). (...) Sinds 2001 wordt door de Politie Regio Utrecht actief gestuurd op de aanpak en bestrijding van thuisgeweld. (...)

Jeugd

In 2003 heeft de Politie Regio Utrecht geïnvesteerd in de verbetering van de aanpak van jeugd door interne organisatieverbeteringen in te voeren en door de samenwerking in de keten te intensiveren."

2. Wetboek van Strafrecht

Artikel 417

"Hij die van het plegen van opzetheling een gewoonte maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie."

3. Klachtenregeling Politie Regio Utrecht 2004

Artikel 17

"De termijn voor afdoening van de klacht waarover niet door de commissie politieklachten is geadviseerd, bedraagt maximaal tien weken.

De termijn voor de afdoening van de klacht door de korpsbeheerder, na advisering door de commissie politieklachten, bedraagt maximaal veertien weken.

De korpsbeheerder kan de afhandeling van een klacht voor een periode van maximaal vier weken verdagen. Klager en beklaagde ontvangen voor het verstrijken van de in het eerste respectievelijk tweede lid genoemde termijn, schriftelijk bericht van het feit dat de afhandeling wordt verdaagd."

4. Politiewet 1993

Artikel 66

"In afwijking van artikel 9:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt de klacht afgehandeld binnen tien weken of, indien een commissie als bedoeld in artikel 61, tweede lid, onder a, is belast met de behandeling van en advisering over de klacht, binnen veertien weken na de ontvangst van het klaagschrift."